

№ 21–22 (280–281)

25 мај 1991-чи ил.

Гијмети 20 гәпик.

1984-чу илдән чыхыр.

ЕДИМ

ЕЖЕНЕДЕЛЬНИК АКАДЕМИИ НАУК АЗЕРБАЙДЖАНА «НАУКА»

ӘЗИЗ ОХУЧУЛАР! СИЗИ 28 МАЈ – АЗӘРБАЙ҆ЧАНЫН ДИРЧӘЛИШ ҚҮНҮ МУНАСИБӘТИ ИЛӘ ТӘБРИК ЕДИРИК!

Архивда раст кәлдијим вә охучуја тәгдим етдијим бу языз чох надир вә бәхтиимиздән мәйн едилмәмиш сәнәдләр ичарисинә дахилдир. Мәтнән көрүндују кими, Азәрбајчандакы вәзіїјетин тәһлили Чумхуријәттин дөврилмәсендән бир аз соңра олуб. Тәһлил мүәллифиин кимлигине языдан мәյјен стик чатындар. Язынын алтында ялныз имзары бир чызма вар. Нәр һалда тәһлилин чиддилији мүәллифин Азәрбајчан һекуметине вә ja парламентине яхын олмасыны көстәрир. Охучу исә языдан тәһлил мүәллифине вәтәнпәрлийни көрә биләр. Онуң сон мурасын көнч азәрбайчанлылара олмушшур.

Тәләсик язылмасына баҳмајараг көзәл тәһлилдир! Ибраттасыздыр!

Тәһлил карандашла шакирд дәфтери вәрәгләринде язылыб. Язылмасындан 70 ил көчмасына баҳмајараг, мәсмуну букукка һадисләрә сәсләшир. Аллах рәхмәт еләсин бүниләр язана!

Тәһлил шәрхисиз тәгдим олунур.

академик Зија БҮНДАВ. Бакы, 27 апрел 1991-чи ил.

АЗӘРБАЙ҆ЧАН ҺЕКУМӘТИ ВӘ ОНУН ДЕВРИЛМӘСИННИН СӘБӘЛӘРИ

I. АЗӘРБАЙ҆ЧАНЫН ДАХИЛИ ВӘЗИЛӘТИ

а) Инзибати аппаратларынын мүнәззәм олмасы.

Нәр бир мәмләкәтин гүввәси онун дахилинә вәзијәттәндән асыльдыр. Экәр бу һекуметин дахилиндә мадди вә мә'нәви бир иргибат олмаса, харичдә дә неч бир әһәмийјәт кәсб етмәјәчек. Қенардан бир кимсеннән диггәт вә е'тимадыны өзүнә чөл бед бильмәссе, эзифләјәр, ачылышында вә көлә вәзијәттән дүшәр, истифадә едәчән мәнбәләрдән мәйрүп олар, гоншу дөвләтләрдә сијаси, иттигади вә тичарәт мунасибәтләри гура биләз. Чунки дөвләт вә мәмләкәттән нүфуз вә е'тибары, дахилиндәк әмнијәт, мәденијәт, әналидәки вә тәннәрвәрлик вә гануна риајәт етмәкdan ибәрәтдир. Анчаг шүүрүл чөммәттә олар да мәйләрдән ярдымы олмаса, мән өз башымга Әфияныстыны ярада биләздим.

Буңа көрә дә мүлләт, һекумет илә дайм бәрабәр чалышмалыдыр. Азәрбајчан чумхуријәттән дә биз бу мәсәләни бам-башга көрүрүк. Мисал учун, көтүрөк (Давамы 2-чи сәнифәдә).

Буңа көрә дә биз бу мәсәләни бам-башга көрүрүк. Мисал учун, көтүрөк

биев, халг язычсы М. Э. Ибраһимов, мухбир узвләр К. Ч. Қәrimov, А. К. Әләскәров чыхышларында гейд етди-ләр ки, ичтимаи вә һуманитар елмләр саһисинде алым вә мутахассисләримизин потенциналында дағында долгун истифадәтмәк лазымдыр.

Язынчаг 1990-чы илдә республика Елмләр Академијасынын фәләйфәттән һагында несабаты тәсдиғи етмишdir.

Язынчагда кизли сәсвермә жолу илә академик Ш. К. Тагыев Азәрбајчан ЕА биологија елмләре шөбәсисинин академик катиби тәсдиғи олунмуштур.

ССРИ Елмләр Академијасынын мухбир узуву М. Т. Абасов, академикләр У. К. Эләкберов, Э. Ш. Шыхәлиев, Т. М. Элиев, Һ. Б. Абдулаев чөммәттәмизин һәјатынын юбилеји мүнәззәм олунмуштур.

Азәрбајчан КП МК катиблиәри Ф. Һ. Мурәдәлиев, Э. Ф. Дащдәмиров, Азәрбајчан КП МК социал-иттигади сијасәт шөбәсисин мүддире З. А. Сәмәззадә, Азәрбајчан Республиканын президентинин мүшавирләри-республика ЕАнын мухбир узуву Ф. Ф. Гасымзадә, иттигади елмләре доктору Э. Д. Җаһанкиров язынчагда олмушлар.

Академик Ч. Э. Элиевин, мухбир узвләр Ә. Н. Гасымовун, Б. А. Дадашовун фикринче республикамызда комплекс прогнозун әсасы ола биләчәк тәдгигатлар лазымы сөвијәтә апарылымыр. Академикләр З. М. Бүнҗадов, Б. Э. Назаров

УКАЗ

ПРЕЗИДЕНТА АЗЕРБАЙ҆ДЖАНСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
О СТАТУСЕ АКАДЕМИИ НАУК
АЗЕРБАЙ҆ДЖАНСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

В целях дальнейшего укрепления государственного суверенитета Азербайджанской Республики, исходя из необходимости всемерного наращивания ее интеллектуального потенциала, создания благоприятных условий для интенсивного развития науки и усиления ее роли в решении задач подъема материального благосостояния и культуры азербайджанского народа, постановляю:

1. Установить, что Академия наук Азербайджанской Рес.

публики является республиканской самоуправляемой организацией, действующей на основе законов СССР, законов Азербайджанской Республики и устава Академии наук Азербайджанской Республики.

2. Поручить Кабинету министров Азербайджанской Республики в трехмесячный срок разработать комплекс мер по переходу Академии наук Азербайджанской Республики на новые условия деятельности.

Президент Азербайджанской Республики

А. МУТАЛИБОВ,

г. БАКУ, 15 мая 1991 года.

АЗӘРБАЙ҆ЧАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИ АЈАЗ МУТӘЛЛИБОВ ЙОЛДАША

Нермәтли президент!

Азәрбајчан Елмләр Академијасынын статусунун тасдиғи единләмсөнин милли елмин инициафына көстәрдијиниз бөјүк гафы несаб едир. Елми ичтимаијетимиз белә несаб едир ки, статусун тасдиғи единләмсөнин фундаменттән тәдгигатларын сәвијәсисин вә қејијәттән үзүнлекләрдән олар да мәйләт, һекумет илә дайм бәрабәр чалышмалыдыр.

Он вахтлар республикада сијаси иттигади сабитләшмәсөн, милли мунасибәтләрин сағламаштырылымасы, хүсусән республикамызын нүгүгларынын горумасы вә ермәни экстремистләrinin гасбка-

лығына гарыш мүбаризә саһанында көрдүүнүз бөјүк вә чидди ишләр һаммызын үрәјиндәнди.

Азәрбајчан Елмләр Академијасынын Умуми иллик јынычагынын иштиракчылары адындан милли елмин инициафына көстәрдијиниз гафы учун Сизэ миннәтдарлыгымызы билдирир. Азәрбајчанынын ишыгы көләчәји, сүверенлији, иттигади мүтәгиллији вә сосиал тәрәггиси угрунда апардыгыныз мүбариәтэдә һәмишә Сизинде бирликдә олачаагы!

Азәрбајчан Елмләр Академијасынын Умуми иллик јынычагынын иштиракчылары.

Подписан

В Президиуме Академии наук Азербайджана был подписан меморандум по рассмотрению организационных вопросов создания совместно-го Центра Науки Исламской Республики Иран и Азербайджанской стороны — Академия наук Азербайджана.

Разработка Структуры Центра, выбор совместных научных исследований, а также необходимость открытия в дальнейшем отделения Центра в ряде городов Ирана и Азербайджана — все эти мероприятия были поручены назначенным генеральным директором Центра в Тегеране и в Баку.

Расходы в организационный

ЖЕНИ ЕЛМИ АХТАРЫШЛАРА ДОГРУ

Мај аянын 15-дә Азәрбајчан Елмләр Академијасынын иллик умуми язынчагы олмушшур. Язынчаг өтән бир ил әрзинде алымләрин ишинин јекүлләрләри вә республикада елмин кәләчәк инишифада етмишdir. Салона топлашынлар республика Елмләр Академијасынын статусу һагында Азәрбајчан президенти А. Мутәллибовун һәмин күн имзаладыгы фәрман һагында мәдүматы разылыг бисси илаштарышамышлар. Бутун елмин ичтимаијети бу фәрманы چохдан көзләйирди. Кириш сөзү илә чыхыш едән ЕАнын президенти академик Е. Ж. Салаев демишидир:

—Муасир ичтимаи инишифада процессләрин динамикасы олдугуч мурракబодир. Кечид дөврүндә јени дөвләт ичтимаи механизми формалашмәздән вә сабитләшмәздән әввәл бир чох елми идарәләримиз олдугуч мурракబ вәзијәтә дүшәчәкдир. Тәэссүф ки, елмә икinci дәрәчәли мунасибәт бәләмәнә вәзијәтә даһа да кәр-

АЗЭРБАЙЧАН ЕЛМЛӘР АКАДЕМИЯСЫНЫН ҺӘФТӘЛИК ГӘЗЕТИ

N 1-2
(398-399)

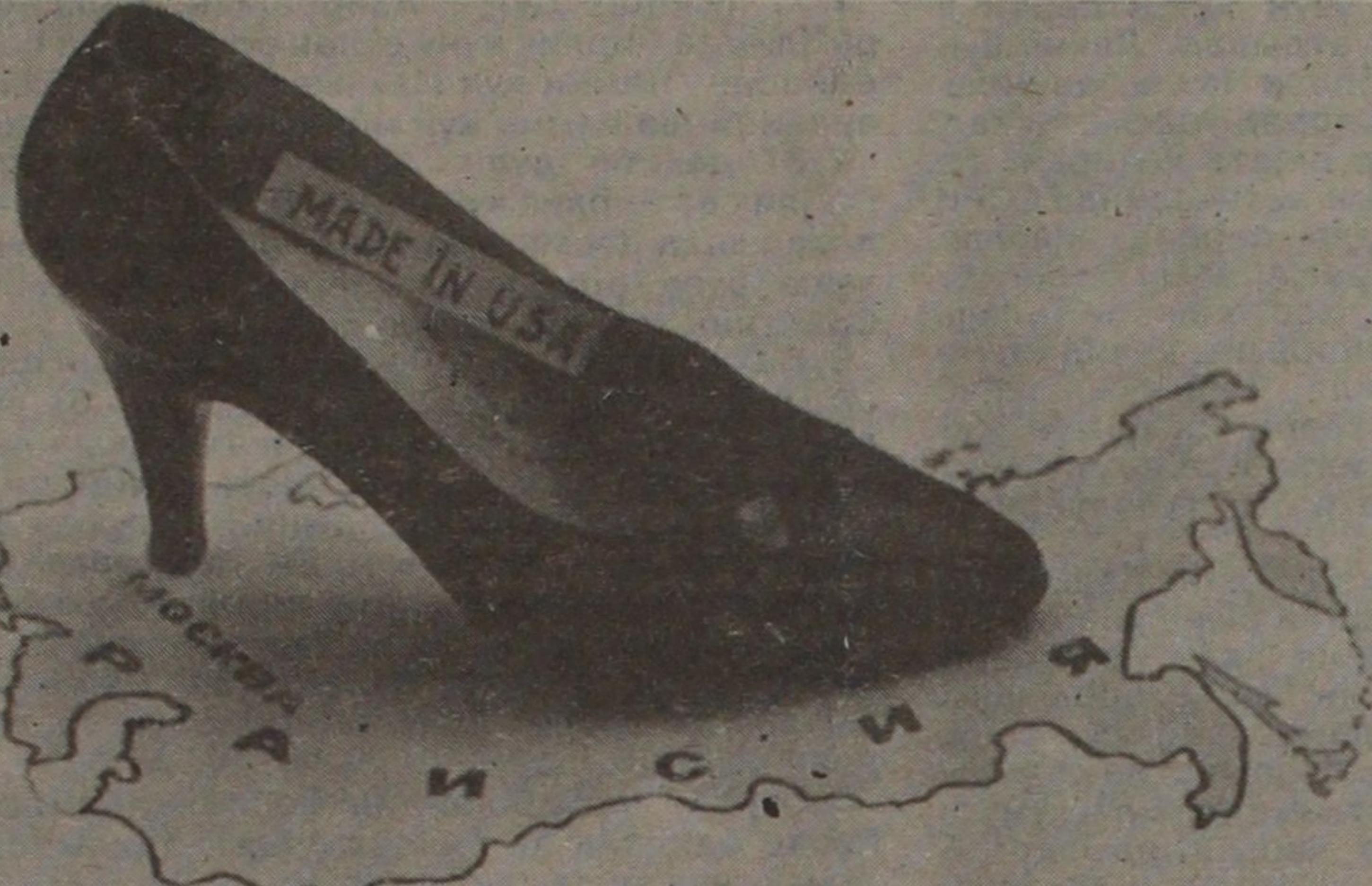
9-ЈАНВАР 1992-ЧИ ИЛ

гијмети 60 гәпик.

1984-ЧУ ИЛДЕН ЧЫХЫР

ЕЛМ

КӨЗҮН АЙДЫН, РУСИЯ!

ПОКУПАЙТЕ ТУФЛИ
АРМЯНСКИХ КООПЕРАТОРОВ
ОНИ ПРЕПОДНОСЯТ
ВЛАСТЬ И БЛАГОПОЛУЧИЕ!

Дүз өлкөнин үрәйини - Москванды ермәни пинәчиләринин харичи материалла тикдикләри гадын аяггабысынын узун дабаны дәјәвләйирди. Аяггабы юијасинин һиккәси бүтүн Русијаны силкәләмишди. Вә ермәни аяггабыларынын дабаны дәјән јер харабазарлыға чеврилирди.

Көзүн айдан, Русия!

Аяггабы юијаси дабаныны кизләтди. Нәдәнсә мәтбуат аяггабы юијасинә вериләчак тәгауд һаггында сусду. Нараһат олмага дәјәр. Нијә? Бу چүр аяггабы кејмәк үчүн өввәла имканын - сөз вермәк имканын олсун. Икинчиси, јанында аяггабыны верәнләрин нә вахтса, һесабат истәјәчәкләриндән һәр аддымда шәкләнән һәјат ѡлдашын олмалыдыр. Ән һәһәјет, бу күн кејәчәйин аяггабыдан сабаһ да кејинчәйине үмидин олмалыдыр.

Демәк белә... Гарабаф аяггабы саһибләрина верилмәди...

...Аяггабы юијәләрина һесабат верәчәк һәјат ѡлдаши ийирми нәфәрлик көзәтчеси илә балача баға чәкилди...

Ермәниләр иши кечмәјәнләрә нәинки аяггабы, неч бир гара гәпик дә вермәзләр... Аяггабы юијәләрина аяггабы кејән вә бундан белә һәр аддымда шәкләнәчәк һәјат ѡлдаши нечә ҹаваб верәчәкләр? Бу онларын ишидир. Анчаг Гарабаф мұнагишәсүнин, Бакы ҹыргынларынын құнаһыны аяггабы һәдијә алыб алданан аяггабы саһиби вә һәјат ѡлдаши нәјлә јујашглар?

A.C.

АЛЫНМА АДЛАР һАГГЫНДА

Заманын тә"сириндән, дөврун тәләбиндин асылы олараг халғын мә"нәвијатында мүәјжән дәјишиләр, әлавәләр өзүнү көстәріп. Бу бахымдан адларымызын /антропонимләримизин/ талеи марагыйдыр.

Әразининaborижен халғы кими Азәрбајҹан /турк/ халғынын дилинә аид олан адлар антропонимијамызын асасыны тәшкүл едир.

Азәрбајҹан дилинә тә"сир едән харичи факторлардан ән күчлүсү вә кениш жајылма ареалына малик оланы Ислам динидир. Ислам дининин тә"сир натиҷасиндо әраб дилинен, о чүмләдән антропонимијасыны Азәрбајҹан ад системинә дахилолма ѡоллары чохшахәли, адјаратма имканлары кениш олмушшур. Тарихин һар үзүн өзүндә ҹамәлшидир, "кәлмә" адлары, о чүмләдән әраб антропонимијасына мәхсус адлары долајысы ѡолла_кор-корана, дин хатирина гәбул етмисик. Лакин кечмишиз, көкүмүзә нәзәр салсаг бүнүн әксинә олараг һәјатла, реаллыгыла бাগлы, һәјатдакы мөвгө илә баглы номинаторун (адландырылған) оғуз бердиши айда вә бу мәрасимле - адвермә сәнәсү илә јухарыда ҝөстәрилән кор-коранә. итаәт бир-биринә нәинки ујун ҝөлмир, һәтта бир-биринә әксидир. ("Китаби-Дәдә Горгуд"ун бојларына баҳ.)

Алынма адларын дилимиздә ишләнән даирәсүнин вә онлардан һансыларынын нә дәрәҹәдә өзүмләшмәсүни ашағыдақы группашмалар шәклинде нәзәрдән кечирәк. Бу алынмаларын бә"зиләри кениш ишләнән ареалына малик олдуғундан "алынма" сәзүнү онлара аид етмәк шубхәлү көрүнә биләр.

I. Әрәбмәншәли адлар. Азәрбајҹан дилинде әраб антропонимијасындан (Гур"андан) алынан адлар вә онларын ат-рибултлары (Мәс: Мәһәммәд пейјәмбәрә аид едилән адлар силсилә тәшкүл едир: Мустафа, Мәнмуд, Әһмәд вә с.) алынма адларын асасыны тәшкүл едир. Мәс: Мә"мин, Әһәд, Фатимә, һүсејн, Җәһман. Бу адларын чоху дилин фонетик ганунлашына үгүн олараг дәјишиләрә мә"рүз галылар. Мәс: Рәсүл - Ирәсүл, Фатимә-Фатма, Гадир - Җәdir, Сәлатин - Салатын вә с.)

II. Ислам дини васитәси ила антропонимијасында дахил олан пейјәмбәрләрин,

ки, айләдә ушаглар вахтасыры өләндә, айләнин тәк өвләди тез-тез рүни сарсынтылар көчирәндә вә јаҳуд ушаг кеза ҝәлмәсүн дејә дикәр дина мәхсус халғын адларындан вә манғи мә"нәли сәзләрindән истифәдә олунур. Бүнлар да мә"нәси айдан олмајан алымларда дахилдир.

Мәс: Сурен, Ашот, Борис, Гурген вә с. Әлбәттә бүнлар халғын инамына әсасән манғи мә"нәли адлар кими дә сәчијәләндирилә биләр. Бу груп адлар Азәрбајҹан антропонимијасында азлыг тәшкил едир.

VII. Авропа мәдәнијетинә үз тутдугумуз вахтадан Азәрбајҹан дилинин һеч бир га-нун-гајдастына ўғуныгу олмајан адлар антропонимијасында өзүнә јер етмәјә башлајыр. Бүнлар ҝөстәрилән мәдәнијетин (рус мәдәнијети дә бура дахилдир) баш-

биләнләр вә көзә ҝәлән нұмајәндәрәндириләр. Бу груп адларын етимологијасы мә"лүм олмаса да, әң мәгсәдә көтүрүлдүјүнә бахмајараг бүнлар Азәрбајҹан дилинә жатымсыздыр, кениш ишләнән даирәсүнә көрүсүздүр. Мәс: Җүлjet-та, Шекспир, һамлет, Маркс, Енкелс, Клара, Мадонна (Авропа), Раја, Надиа, Светлана, Колja, Володя (рус) вә с.

VIII. Совет дөврүндә گәбул етдијимиз адлар алынма адлар ичәрисинде ән бајағы вә сүн"и антропонимләрдир. Бу адлары көз багыбын көтириңдә истәр-истәмәз өз-өзүна белә бир суал вермәли олурсан:

Дөгрүданмын, биз бу гәдер өзүмүздән үзәг дүшмүшүк? Әғсуслар олсун ки, бу "на-

кам" гурулушун үхү хумарлығы һәлә дә көзләримизи там ачмага, әтрафа аյыг көзлә бахмаға имкан вермір. Инди дә бу адларын бә"зиләрина раст ҝәлмәк олур:

Һөкумет, Совет, Конбай (Конбајн), Самовар, Вилис, Марлен, Ингилаб вә с. Қөрүндијү кими алынма адларын антропонимијасында ишләнән даирәсүнә чох кенишидир. Буна бахмајараг бу адларда там

милли өзүнәмәхсүслүгун олмамасынын сүбүт едән бир факта нәзәр салаг. Алынмалар ләгәб вә ајама јарадычылығында де-

мәк олар ки, ишләнмири. Бу вәзиғада сырғи миллә дил нұмунәләри ишләдилр:

Jastry, Salman, Ditydili һәсән, Tulyu Mә-миш вә с.)

R.ШУКУРОВ

Е"ЛА НЛАР

Азәрбајҹан ЕА Шәр-гушнаслыг Институту бејүк елми иши (2 јер), елми иши (2 јер кичик елми иши (4 јер) вәзиғәләрини тутмаг үчүн мусабигә е"лан едир. Сәнәдләр е"лан чап олунанда кечән бир ај әрзинде Институтун елми катибинә тәгдим едилмәлидир.

Унван: 370143, Ба-кы - 143, Әзизбәјов күчәси 31, 7-чи мәртебә тел: 39-23-63

Азәрбајҹан Республикасы Елмләр Академијасынын фәлсәфә кафедрасы профессор вә баш мүәллим вәзиғәләрини тутмаг үчүн мусабигә е"лан едир.

Профессор вәзиғәсүни тутмаг үчүн фәлсәфә елмләри докторлары вә намиәздәрі баш мүәллим вәзиғәсүни тутмаг үчүн мусабигәдә иштирак едә биләрләр.

Мусабигәнин мүддәти е"лан гәзетде чыхан қундән бир ај кечәнәдәкдир

Сәнәдләр Академијасынын фәлсәфә кафедрасында ғә"бул олунур.

№ 4 (401)

25 ЯНВАР 1992 ЧУ ИЛ.

Гијмети 50 гәпик.
1984-чү илдән чыхыр.

ЕДМ

Из Ирана мы получили письмо о проведении первого международного семинара по географии. Отрадно, что в Тегеранском Университете им. Имама Гусейна создан новый факультет географии. На географическом факультете Университета Имама Гусейна предусмотрено в марте 1992 года провести впервые в мире семинар на тему: "География мусульманского мира и ее проблемы", что, несомненно, заслуживает одобрения. Изучение в перспективе географических проблем мусульманских народов, проживающих на территории бывшего Советского Союза, имеет важное значение, поэтому мы сочли необходимым изложить по этому поводу свои соображения. Мы предлагаем в целях изучения ряда проблем географической науки, физической, экономико-географической и демографии суверенных республик и областей организовать в г. Баку специальный научно-исследовательский институт географии, который целесообразно назвать "Мусульманский институт географии". В предложенном Мусульманском научно-исследовательском институте географии можно предусмотреть разработку ряда научно-практических проблем. На территории бывшего Союза проживают многочисленные народы и народности мусульманской веры: азербайджанцы, казахи, киргизы, туркмены, таджики, узбеки, татары, башкиры, каракалпаки, кабардинцы, балкарьи, карачайцы, чеченцы, ингуши, уйгуры, черкессы, тюрки, курды, дагестанские народы (аварцы, кумыки, ногайцы, даргинцы, лезгины, лакцы, табасаранцы, цахуры, агулы, рутульцы) и другие. Численность их в 1979 г. насчитывала 43 млн. человек, а в 1989 г. достигла 57 млн. Территория их проживания составляет 6 млн. 200 тыс. км². Желательно участие в этом предполагаемом симпозиуме группы мусульманских географов, проживающих на территории бывшего Союза. Целесообразность этого объ-

ясняется тем, что у географов пока нет исчерпывающих данных о численности, занимаемой площади, национальном составе и др. проблемах касающихся мусульман, проживающих на территории бывшего Советского Союза. Помимо этого у нас нет достоверных сведений о приросте мусульманского населения Северной Азии и Восточной Европы за последнее столетие, об их месте в демографическом взрыве в XX веке, а также о дальнейшем приросте их численности. Из-

проявить предприниматели и бизнесмены мусульманских государств. На международный семинар, организованный в Тегеранском университете им. Имама Гусейна было бы целесообразно пригласить по 2-3 делегата от каждой мусульманской нации и народности, проживающих на территории бывшего СССР. Для азербайджанских мусульман на сегодня самой насущной проблемой является восстановление мира на территории Карабаха. Не секрет, что КПСС и Советский

народов следует проводить комплексные научные исследования по изучению их политического, экономического и военного потенциала. Следует подумать и о создании военного союза мусульманских государств.

Наиболее актуальной проблемой на сегодня является объединение усилий политических и экономических властей мусульманских народов бывшего Союза и вовлечение их в geopolitiku и геостратегию мусульманского мира. Указанные, а также намечаемые на перспективу проблемы войдут в план и программу будущего "Мусульманского научно-исследовательского института географии".

По нашему мнению на ближайшее будущее целесообразно совместно с учеными географами Тегеранского университета им. Имама Гусейна создать журнал "Исламская география".

С учетом положения Академии наук Азербайджана на перестроенном этапе необходимо коренным образом изменение ее структуры и в этой связи целесообразно создать ряд научно-исследовательских институтов совместно с Исламской Республикой Иран и Турцией с целью изучения актуальных проблем тюркоязычных народов, проживающих на территории бывшего Союза. Подспорьем в разработке этой проблемы могут служить издание совместных журналов и монографий. С целью подготовки квалифицированных кадров из мусульманской молодежи, необходимо также организовать Мусульманский университет с соответствующими факультетами (религия ислама, история, филология, география, экономика, экология и т.д.).

Будаг БУДАГОВ, академик.

МУСУЛЬМАНСКИЙ НАУЧНО- ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ ГЕОГРАФИИ

вестно, что за историческое время на мусульман, проживающих на территории Российской империи, оказывалось политическое, экономическое, административное давление, вплоть до их христианизации, что, несомненно, преследовало далеко идущие цели-приостановить прирост мусульманского мира. Это происходило в XVII, XVIII вв. и особенно ярко проявилось в XIX веке. Следует отметить, что немало мусульман более полувека тому назад администривно-командным путем утратили свою веру и приняли христианство. В этой связи целесообразно проведение специальных исследований, чтобы довести эти исторические факты до народов, утративших мусульманскую веру, что сыграло бы значительную роль в познании ими своих корней, духовных ценностей исламской религии. В целях возрождения и укрепления мусульманской религии в областях и республиках Северной и Центральной Азии необходимо расширение торговых связей между развитыми исламскими государствами. Большую инициативу в этом должны

Союз за время своего существования держали мусульманские народы в принудительном повиновении без права на самооборону, в то время как христианский мир с мощными Центрами бесконтрольно вооружался. Наглядное свидетельство тому конфликт между Азербайджаном и Арменией. Насущной необходимостью для безопасности мусульманских народов бывшего Союза является изучение их военной географии, пути создания вооруженных сил с целью реальной помощи при возникновении конфликтов, составление национальных военных атласов.

Сегодняшнее положение мусульманских народов, проживающих на территории бывшей Российской империи требует неотложности исследования и разработки этих проблем. Ныне мусульмане бывшего Союза остаются вне geopolitiki и геостратегии, поэтому необходимо изыскать пути вовлечения и активного участия их в глобальную политику. Для охраны целостности территории и неприкосновенности границ республик, областей и провинций мусульманских

АЗЭРБАЙЧАН ЕЛМЛӘР АКАДЕМИЈАСЫНЫН ҮӘФТӘЛИК ГӘЗЕТИ

№ 6 (403)

МАРТ 1992-ЧИ ИЛ

ГИЈМӘТИ 50 ГӘПИК

1984-ЧУ ИЛДӘН ЧЫХЫР

ЕЈД

ХОДЖАЛЫ—упрек человечеству,   ХОДЖАЛЫ—трагедия века,

26 февраля. Ходжалы.

Ничто не сравнится с ужасами, сотворенными в этом азербайджанском поселке. Ничто, ни Сонгми, ни Хатынь, ничто... Искаженные, израненные убитые тела—это только половина трагедии и ужасов, выпавших на долю ходжалинцев. Рассеянные по жертвенному полю трупы—это всего лишь кровавые следы Азраиля, намного ужаснее стихии хаоса смерти на унылой плоскости естества. никакими устройствами невозможно зафиксировать мгновения предсмертной агонии, которую пережили наши братья и сестры. Мы не можем материально ощутить ту боль, которую не успела пережить расстрелянная семья, вопль которой издала пока еще живая мать над убитым ребенком, стон учащенного дыхания и трепещущего сердца убегающего ЧЕЛОВЕКА. Это был неосязаемый хаос смерти, застывший в стеклянных зрачках младенца. То что произошло в Ходжалы называется геноцидом. Запомните этот день, братья, этот черный день—26 февраля. В этот мне показалось будто кто-то посягнул на целомудрие Девичьей башни, мне

показалось, что сломался меч Кероглу, и был утерян посох слепого Дедем Коргуда... Запомните этот день, братья!

В этот день история со скрежетом и со стоном завопила: "Я возвращаюсь!" Редакция представляет вашему вниманию фотокоронику, взятую из фолианта 1935 года издания "История гражданской войны в СССР". Эти фотографии более 70-ти летней давности словно треснутое зеркало, проложенное сквозь десятилетия отражает сегодняшний день республики. Все это было ТОГДА, и повторилось СЕГОДНЯ. Повторилось СЕГОДНЯ потому что мы ТОГДА заснули сном забвения! Запомните этот день братья, чтобы то что произошло СЕГОДНЯ не повторилось ПОТОМ!

Адалят МАДАТОГЛУ

На снимке: стр. 47 (История гражданской войны в СССР, Государственное издательство "История гражданской войны" Москва). Жертвы армяно-татарской резни в Баку.
снимок 2-ой, стр. 51. /там же./ Очередь у хлебной лавки.

ХОДЖАЛЫ—вопрос дочерей: "Где бог?", ответ матерей: "Бога нет."

ХОДЖАЛЫ—последняя молитва младенца,   ХОДЖАЛЫ—зездопад на небе Родины.

ХОДЖАЛЫ—поход двухогих зверей,

ХОДЖАЛЫ—бессилие отца перед сыном,